12.9.2024
Julkinen

Eduskunta
Liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Viite: Liikenne- ja viestintävaliokunnan lausuntopyyntö 13.9.2024, HE 57/2024 vp

## DNA OYJ:N LAUSUNTO EDUSKUNNAN LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNALLE

DNA Oyj (DNA) kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2-direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. DNA yhtyy FiCom ry:n lausuntoon ja lausuu lisäksi kunnioittaen seuraavaa:

**Keskeiset viestit**

- DNA tukee hallituksen esityksen tavoitetta kyberturvallisuuden parantamiseksi
- On kannatettavaa, että riskienhallinta- ja raportointivelvoitteet ehdotetaan implementoitavaksi osaksi kansallista sääntelyä direktiivin asettaman vähimmäistason mukaisesti
- Poikkeamista ilmoittamista koskevien vaatimusten tulee olla selkeitä ja liian alhaisia kynnysarvoja tulee välttää. Poikkeamista ilmoittamisessa on pyrittävä ns. yhden luukun periaatteeseen.
- NIS2-direktiivin kanssa päällekkäisestä kansallisesta sääntelystä tulee luopua
- Teleyrityksille tulee ilmoittaa, jos niiden tietoja luovutetaan eteenpäin viranomaisten kesken kansallisesti tai EU:n sisällä
- Liikenne- ja viestintäviraston resursointi tulee turvata

**Riskienhallintavelvoitteet**

DNA pitää erittäin kannatettavana, että hallituksen esitystä valmisteltaessa esityksen lähtökohdaksi on valikoitunut riskienhallinta- ja raportointivelvoitteiden osalta direktiivin asettama vähimmäistaso. DNA on osa Telenor Group:ia, joka toimii Pohjoismaissa Suomen lisäksi Norjassa, Tanskassa ja Ruotsissa. Eri maiden fragmentoitunut sääntely heikentää mahdollisuuksia tehdä rajat ylittävää yhteistyötä Pohjoismaiden kesken. Siksi on tärkeää, että muun muassa NIS2-direktiivi pyritään implementoimaan eri EU:n jäsenvaltioissa kansalliseen sääntelyyn mahdollisimman samalla tavoin.

Rajat ylittävä yhteistyö on keskeinen tekijä verkkojemme ja palvelujemme laadun ja turvallisuuden edistämiseksi. Tämä edellyttää, että viranomaisyhteistyötä tulee edelleen tiivistää niin eri maiden viranomaisten kuin yksityisen ja julkisen sektorin välillä. Esimerkiksi Pohjoismaissa rajat ylittävä yhteistyö mahdollistaa tehokkaamman resurssien käytön ja parantaa verkkojemme turvallisuutta ja häiriönsietokykyä. Tällä hetkellä esimerkiksi Telenorin sisällä asiantuntijamme eivät välttämättä voi jakaa toisilleen olennaisia tietoja ja parhaita käytäntöjä turvallisuuden edistämiseksi, sillä Pohjoismaiden turvallisuusselvitysvaatimukset poikkeavat niin merkittävästi toisistaan. Sääntelyesteitä rajat ylittävältä yhteistyöltä tulisi purkaa ja sääntelyn tulisi kannustaa yhteistyöhön esimerkiksi Pohjoismaiden välillä, sillä se mahdollistaisi mm. asiantuntijahenkilöstön hyödyntämisen yli rajojen ja parantaisi siten verkkojemme ja palvelujemme laatua ja turvallisuutta.

Hallituksen esityksessä on paikoin asetettu toimijoille vastuuta myös laajemmin esimerkiksi muiden NIS2-direktiivin piiriin kuuluvien toimijoiden informoimisesta. On huomattava, että NIS2-direktiivin soveltamisalaan kuuluvien toimijoiden on itse tunnistettava kuuluvansa direktiivin soveltamisalaan ja nostettava tarvittaessa asia esille omien kumppaneidensa ja alihankkijoidensa kanssa. Vaikka esimerkiksi teleyritykset tuntevat omat asiakkaansa ja informoivat asiakkaitaan, ei teleyrityksillä välttämättä ole tietoa siitä, onko toimija NIS2-direktiivin soveltamisalaan kuuluva toimija vai ei.

**Poikkeamista ilmoittaminen ja päällekkäisestä sääntelystä luopuminen**

Merkittävistä poikkeamista ilmoittamista koskeva sääntely jättää paikoin epäselväksi sen, mitkä poikkeamat tosiasiallisesti kuuluisivat sääntelyn piiriin. Sääntelyn toimeenpanossa onkin tärkeää huolehtia siitä, että vaatimukset ovat selkeitä ja että kynnysarvot eivät ole liian matalia, mikä kuormittaisi yritysten ohella myös viranomaisia.

Sääntelyn ja erilaisten raportointivelvoitteiden määrä on lisääntynyt viime vuosien aikana. Sen vuoksi olisi tärkeää, että raportoinnissa pyrittäisiin ns. yhden luukun periaatteeseen siten, että esimerkiksi tietoturvaloukkausilmoitukset hoituisivat yhdellä ilmoituksella Liikenne- ja viestintävirasto Traficomille.

Sääntelyn määrän lisääntyessä olisi myös tärkeää huolehtia siitä, että uutta sääntelyä annettaessa päällekkäisestä sääntelystä luovutaan. Etenkin EU-sääntelyn määrä on lisääntynyt viime vuosina, mikä on lisännyt toimijoille kohdistuvien velvoitteiden määrää. Samanaikaisesti ei usein kiinnitetä riittävästi huomiota sääntelyiden keskinäiseen yhteensopivuuteen ja vanhentuneen sääntelyn purkamiseen. NIS2-direktiivin täytäntöönpanon yhteydessä tulisi tarkastella yksityiskohtaisemmin, miltä osin päällekkäisestä kansallisesta sääntelystä voidaan luopua.

**Tietojen luovuttaminen muille viranomaisille**

Suomen keskeinen valttikortti on toimiva ja tiivis yhteistyö viranomaisten ja yksityisen sektorin toimijoiden välillä. Teleyritykset tekevät muun muassa tiivistä yhteistyötä niin Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin kanssa kuin myös muiden viranomaisten kanssa ja luovuttavat viranomaisille myös esimerkiksi liikesalaisia tietoja, joiden asianmukainen hallinnointi on erittäin tärkeää.

Tämän vuoksi on tärkeää, että teleyrityksille tulisi ilmoittaa siitä, jos niiden tietoja luovutetaan edelleen muille viranomaisille kansallisesti tai EU:n sisällä. Teleyrityksillä säilyisi siten näkyvyys siihen, missä niiden tietoja on ja teleyritykset voivat myös tarvittaessa avustaa tietojen tulkinnassa. Tämä myös lisäisi läpinäkyvyyttä sekä parantaisi edelleen yhteistyötä viranomaisten ja yksityisen sektorin välillä.

**Liikenne- ja viestintäviraston resursointi**

Liikenne- ja viestintäviraston resurssit on turvattava, jotta sekä uudet valvontatehtävät että jo olemassa olevat viraston tehtävät voidaan hoitaa. Lisäksi on tärkeää, että Liikenne- ja viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksen 24/7 päivystys turvataan myös jatkossa.

Kunnioittavasti

DNA OYJ

Elina Thorström
Regulatory Manager